

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van de Vrije Basisschool den Heuvel te Kalmthout

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	7914
	Instelling	Vrije Basisschool - den Heuvel
directeur		Dirk BAEYENS
adres		Heuvel 37 - 2920 KALMTHOUT
telefoon		03-666.95.21
fax		03-666.49.54
e-mail		info@denheuvel.be
website/URL		www.denheuvel.be
	Bestuur van de instelling	107482 - VZW Schoolcom. Basisschool 'den Heuvel' te KALMTHOUT
adres		Heuvel 37 - 2920 KALMTHOUT
	Scholengemeenschap	121715 - Vrije Basisscholen Kalmthout te KALMTHOUT
adres		Heidestatieplein 6 - 2920 KALMTHOUT
	CLB	114785 - Vrij CLB Voor - en Noorderkempen te BRASSCHAAT
adres		De Zwaan 28 - 2930 BRASSCHAAT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	09/02/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	09/02/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	02/03/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Frank Verstraelen
	Teamleden	Béatrice Coopman
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. HISTORIEK	5
2. TE REMEDIEREN TEKORTEN.....	5
3. ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	5
3.1 Regelgeving.....	5
3.2 Welzijnsbeleid: veiligheid van de leer- en werkomgeving.....	6
3.3 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	6
3.4 Lager onderwijs: muzische vorming	7
4. ADVIES.....	9
5. REGELING VOOR HET VERVOLG	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als een instelling bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geremedieerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 12/02/2009 tot 17/02/2009 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01/09/2011 moet de instelling kunnen aantonen dat de tekorten die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de instelling daarin is geslaagd.

2. TE REMEDIEREN TEKORTEN

	omwille van
regelgeving	Uitreiken getuigschriften basisonderwijs, het ontbreken van een nascholingsplan en overleg rond het inrichten van meer dan 28 lestijden.
welzijnsbeleid	omwille van
veiligheid van de leer- en werkomgeving	In de kleuterafdeling ontbreekt een brandwerende deur aan de stookplaats en zijn de kapstokken kindonveilig.
lager onderwijs	
wereldoriëntatie	
muzische vorming	

3. ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Regelgeving

Voldoet

Motivering

- *De school conformeerde zich onvoldoende aan de voorschriften van de subsidiërende overheid op het vlak van de uitreiking van de getuigschriften basisonderwijs (BaO/98/11).*

Tweemaal per schooljaar overleggen de leerkrachten van de derde graad, de zorgcoördinator en de directeur over alle leerlingen van het zesde leerjaar aangaande het behalen van het getuigschrift basisonderwijs. De besluiten van dit overleg alsook de synthese van de schoolresultaten van het lopende en het voorgaande schooljaar worden in het leerlingendossier opgenomen. Op basis van deze gegevens en van de resultaten voor de verschillende leergebieden spreekt de delibererende klassenraad zich uit over het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs. Het register vermeldt per schooljaar welke leerlingen dit getuigschrift al dan niet behaalden.

- *De school conformeerde zich onvoldoende aan de voorschriften van de subsidiërende overheid in verband met de uitwerking en goedkeuring van een nascholingsplan (Decreet betreffende het mentorschap en de nascholing in Vlaanderen – 16.04.1996, art. 47).*

In overleg met het kernteam wordt jaarlijks bij aanvang van het schooljaar een teamgericht nascholingsplan opgesteld en aan het voltallige personeelsteam ter goedkeuring voorgelegd. De school tracht hierbij dynamisch om te springen met initiatieven die zich bijvoorbeeld vanuit de scholengemeenschap aandienen. Op het vlak van de individuele nascholingen focusten de personeelsleden de voorbije jaren voornamelijk op nascholingen in verband met wereldoriëntatie, muzische vorming, hoogbegaafdheid en ICT. Het intern beleid faciliteert en ondersteunt leerkrachten om

hun eigen deskundigheid voortdurend te verhogen. Een overzicht per leerkracht geeft aan welke nascholingsinitiatieven werden gevolgd.

- *De school conformeerde zich onvoldoende aan de voorschriften van de subsidiërende overheid in verband met het overschrijden van 28 lestijden onderwijstijd (Decreet Basisonderwijs, art. 48).*

Door een aanpassing van speeltijden en schooluren bracht de school de onderwijstijd terug tot 1415 minuten. Bij het begin van elk schooljaar wordt deze overschrijding van de 28 lestijden aan het voltallige personeel ter goedkeuring voorgelegd. Ook de ouders ondertekenen jaarlijks deze verklaring.

3.2 Welzijnsbeleid: veiligheid van de leer- en werkomgeving

Voldoet

Motivering

- *In de kleuterafdeling was het advies van de brandweer nog niet opgevolgd om een brandwerende deur te plaatsen aan de stookplaats.*

Aan de stookplaats van de kleuterafdeling (vestigingsplaats Heuvel 37) scheidt een brandvertragende deur die aan de normen beantwoordt de kleutergang van de stookplaats. Om de brandveiligheid nog te verhogen werd dit gedeelte tevens gecompartmenteerd.

- *In de kleuterafdeling waren de kapstokken kindonveilig.*

In 2009 vroeg de school een offerte om alle kapstokken in de kleuterafdeling te vervangen. De nieuwe kapstokken met de bijhorende bergvakken zijn kindvriendelijk. Kinderen kunnen zelfstandig hun jasje ophangen en zich niet kwetsen aan hoeken of haken. Boekentassen staan in de bergvakken. Zo zijn de gangen struikelvrij. Enkele kapstokken zijn zodanig gemonteerd dat ze kunnen verreden worden. Deze aanpassingen mogen als een voorbeeld van goede praktijk worden bestempeld.

3.3 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Tijdens de vorige doorlichting in februari 2009 bood de onderwijsleerpraktijk te weinig garanties voor het realiseren van het leerplan. Hoewel het team had nagegaan of de aangeboden thema's spoorden met het leerplan, illustreerde de concrete uitvoering dit nog onvoldoende. Doelstellingen werden niet duidelijk vooropgesteld of formeel nagestreefd. Toetsen waren niet dekkend voor de leerplandoelen, waardoor ook de evaluatiepraktijk onvoldoende kwaliteitsvol was.
- Tijdens deze opvolgingsdoorlichting blijken de teamleden de verwachtingen van het leerplan beter te kennen. In het verleden investeerden ze in het in kaart brengen van het aanbod, het wegwerken van overlappingsen met andere leerjaren en het opsporen van hiaten. Aangestuurd door een werkgroep en met behulp van een 'doelenplanner' koppelen ze nu hun activiteiten stapsgewijs aan de leerplandoelen. Momenteel brengt het team het actuele aanbod opnieuw in kaart om op het einde van dit schooljaar een nieuwe stand van zaken op te maken en eventueel bijstellingen door te voeren.
- De planningsdocumenten tonen een evenwichtig aanbod voor de verschillende domeinen of bestaansdimensies. Het team slaagt erin om de meeste leerplandoelen te realiseren. Door de integratie van de eigen thema's en onderwerpen uit een onderwijsleerpakket slagen de meeste leerkrachten erin dit leergebied te verrijken.
- De voorbije periode lag de klemtoon van het verbetertraject op het aantonen dat het aanbod voor vrijwel alle leerplandoelen evenwichtig is. De teamleden stellen voor hun thema's en lessen meestal een groot aantal doelen voorop en concretiseren die in activiteiten. De doelenlijsten bevatten zowel doelen waarvoor een diepgaand aanbod

wordt voorzien als andere die een veeleer beperkte invulling krijgen. Het is voor de leerkrachten vrijwel onmogelijk om alle vooropgestelde doelen te bereiken. In de praktijk vormen niet de doelen, maar de uitgewerkte activiteiten een houvast voor hen. De praktijk kan aan doelgerichtheid winnen door meer klemtonen te leggen in het aanbod en door een beperkt aantal doelen bewuster te hanteren, zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering en de evaluatie.

- De school is alert voor verwachtingen zoals de nieuwe eindtermen en leerplandoelen voor onder meer techniek. Nascholing en materialen ondersteunen het team om voor deze leerplandoelen gaandeweg nieuwe activiteiten op te zetten.
- De school investeerde de voorbije jaren sterk in de uitbouw van goede praktijk met 'actief leren' en 'een variatie aan werk- en organisatievormen' als belangrijkste pijlers. Bij het uitwerken van activiteiten houdt het team bewust rekening met deze verwachtingen. Uit de observaties tijdens de opvolgingsdoorlichting blijkt dat leerkrachten en leerlingen hiermee vertrouwd zijn.
- De evaluatie van het leergebied wereldoriëntatie is nog in ontwikkeling. Teamleden zijn zoekende naar alternatieve evaluatievormen. Op dit vlak is de praktijk nog eerder divers. Wel wordt geregeld met kinderen gereflecteerd op het einde van de les. Leerlingen krijgen kansen om hun appreciatie voor bepaalde activiteiten en werkvormen te uiten en om een oordeel te geven over onder meer algemene vaardigheden. De evaluaties, die nagaan of de leerlingen de concrete domeinspecifieke doelen verworven hebben, zijn in een aantal leerjaren nog sterk kennis- en reproductiegericht. Het vormt voor meerdere leerkrachten nog een uitdaging om meer doelgericht te evalueren of leerlingen ook verworven inzichten kunnen toepassen in nieuwe situaties en of ze domeinspecifieke vaardigheden ook effectief verworven hebben.
- Dit schoolteam tracht reeds langer de kwaliteit van het onderwijsleeraanbod voor wereldoriëntatie te verbeteren. Teamleden geven aan dat de verbeterwerking onder andere door het werken met de 'doelenplanner' en het verrijken van de eigen thema's aan doelgerichtheid, effectiviteit en efficiëntie heeft gewonnen. Het actuele beleid slaagt erin een goed evenwicht te vinden tussen aansturing met duidelijke verwachtingen, stimulering en effectieve ondersteuning. De school neemt ruim de verantwoordelijkheid op voor het eigen functioneren en voor de kwaliteitsverbetering van onder meer het leergebied wereldoriëntatie. Zo voorziet het team in de nabije toekomst een verdere bewaking van het aanbod en de optimalisering van de evaluatie- en rapporteringspraktijk voor dit leergebied.
- De gerealiseerde verbeteringen, de gedrevenheid van het team voor goede praktijk en de doordachte beleidsmatige aanpak vormen voldoende garanties voor een verdere optimalisering en kwaliteitsbewaking van het leergebied wereldoriëntatie.

3.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- Tijdens de vorige doorlichting was de visie die achter het leerplan voor muzische vorming schuilgaat niet bekend. Ook de implementatie van de deelleerplannen was nog niet aan de orde. Bij de jaarplanningen werd niet verwezen naar de leerplandoelen en kregen niet alle domeinen een aanbod conform de verwachtingen van de leerplannen. Een aantal werkstukken van de leerlingen illustreerden minder inventiviteit en creativiteit.
- Voor de optimalisering van dit leergebied volgde de school een enigszins ander traject dan voor wereldoriëntatie. Via duidelijke verwachtingen werden teamleden aangezet om de dragende principes van het leerplan gaandeweg in hun praktijk te integreren. Door het hanteren van een eenvoudige 'regel van drie' trachtten ze zoveel als mogelijk alle domeinen van de muzische opvoeding te bestrijken. Daarnaast stonden het

creatief proces van 'creëren en beschouwen' en een muzische grondhouding cruciaal. Hoewel de teamleden vooralsnog de jaarplanning stelselmatig vorm geven, slagen ze er in toenemende mate in activiteiten voor de verschillende domeinen te organiseren. Bovendien relateert het team de activiteiten aan de doelen van een koepeligen document, waarin domeinspecifieke doelen gerubriceerd worden onder overkoepelende doelen. Dit schooljaar inventariseren de leerkrachten voor welke doelen ze een aanbod realiseren om zo een overzicht op schoolniveau in kaart te brengen. Deze inventaris zal de basis vormen voor verdere stappen en acties. Zo zijn er momenteel geen afspraken over een graduele opbouw op het vlak van materialen en technieken.

- De teamleden slagen erin de dragende principes van het leerplan te realiseren. De activiteiten zijn voldoende rijk en uitdagend. Aanvullend bij de klasactiviteiten zijn er muzische namiddagen gepland. Ook bij de uitwerking van schoolprojecten is er expliciet aandacht voor een aanbod van alle domeinen van muzische vorming. De leerkrachten zien en gebruiken meer de muzische mogelijkheden die aangereikt worden in het nieuwe onderwijsleerpakket voor Nederlands en benutten de kansen die zich vanuit wereldoriëntatie aandienen.
- Net zoals voor het leergebied wereldoriëntatie vormt de evaluatie van muzische vorming nog een werkpunt. Toch doet het team zichtbare inspanningen om ook geregeld schriftelijk te reflecteren en feedback te geven over algemene en attitudinale doelen. Hierbij krijgen de leerlingen de kans om zichzelf te evalueren en hun voorkeur uit te spreken. De teamleden zijn minder vertrouwd met passende evaluatievormen voor meer domeinspecifieke doelen.
- Een werkgroep stuurt, stimuleert en ondersteunt de optimalisering van het leergebied muzische vorming beleidsmatig effectief en efficiënt aan. De school vat de verbeterwerking planmatig aan met doordachte acties, uitgezet in een traject in de tijd. Bijsturingen gebeuren op basis van evaluatie. Meerdere gerichte nascholingsinitiatieven ondersteunen dit implementatietraject en er is een nauwe samenwerking met de pedagogische begeleiding.
- Door middel van een op de speelplaats uitgehangen 'muzische kaft', waardoor het actuele aanbod in de school geïllustreerd wordt, houdt het team elkaar alert. Dit vormt tevens een gewaardeerd communicatiemiddel naar leerlingen en ouders.
- Conform voor wereldoriëntatie geeft de onderwijsinspectie de school het vertrouwen om voor het leergebied muzische vorming op eigen kracht het verbetertraject af te werken en de kwaliteit van dit leergebied blijvend te garanderen en bewaken.

4. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van de tekorten zoals vermeld in punt 2 van dit verslag

GUNSTIG

voor welzijnsbeleid, lager onderwijs.

5. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Frank Verstraelen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: